

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2020-05-07
Stockholm

Mål nr
P 1932-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-01-31 i mål nr P 7795-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun
753 75 Uppsala

Motpart

Panghus AB, 556740-3760

Ombud: Advokat J H

Övriga sakägare

1. Uppsala kommun
753 75 Uppsala
2. BoKlok Mark och Exploatering AB, 556979-7516
3. Bostadsrättsföreningen BoKlok Saturnus, 769635-0201
4. Bostadsrättsföreningen Klippsvalan i Fullerö Hage, 769634-1994
5. Fullerö Bostäder 9 AB, 559029-5811

Dok.Id 1590862

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

6. Urbanica AB, 556638-0878

SAKEN

Bygglov för stödmurar på fastigheten X i Uppsala kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun beslutade den 23 augusti 2018 att avslå en ansökan om bygglov i efterhand för uppförande av stödmurar i form av s.k. gabioner med motiveringen att de inte uppfyller kraven i 2 kap. 6 § första stycket 1 och 8 kap. 1 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Beslutet överklagades av Panghus AB till Länsstyrelsen i Uppsala län, som avlog överklagandet.

Panghus AB överklagade länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen som bedömde att de aktuella stödmurarna inte kan anses strida mot anpassningskravet i PBL. Mark- och miljödomstolen fann därmed att nämnden inte haft fog för sitt beslut att avslå ansökan om bygglov i efterhand och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom. Nämnden har hänvisat till sitt beslut om avslag på bygglovsansökan.

Panghus AB har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Övriga sakägare har beretts tillfälle att yttra sig, men har inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har återförvisat ärendet till nämnden för fortsatt handläggning utan att dessförinnan ha gett berörda sakägare tillfälle att yttra sig. Mark- och miljööverdomstolen har i tidigare avgöranden ansett att en sådan handläggning har innefattat ett grovt rättegångsfel och, med hänvisning till 50 kap. 26 § rättegångsbalken, undanröjt underinstansens avgörande och återförvisat målet för

fortsatt handläggning (se Mark- och miljööverdomstolens beslut den 19 juni 2018 i mål nr P 2678-18, den 24 oktober 2018 i mål nr P 8729-18 och den 11 mars 2019 i mål nr P 12337-18). Mark- och miljööverdomstolens praxis har satts i fråga och det finns skäl att nu överväga om den ska ändras eller nyanseras.

Bestämmelser om kommunikation inför beslut

Bestämmelser om byggnadsnämndens handläggning av ärenden om bygglov finns i PBL. Byggnadsnämnden ska underrätta bl.a. de kända sakägarna och de kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs och ge dem tillfälle att yttra sig över en ansökan som avser en åtgärd som innebär en avvikelse från en detaljplan eller ska utföras i ett område som inte omfattas av en detaljplan (9 kap. 25 § och 5 kap. 11 § första stycket 2 och 3 PBL). Ett beslut om bygglov ska delges bl.a. dem som anges i 9 kap. 25 § PBL och har lämnat synpunkter i ärendet som inte har blivit tillgodosedda. Ett beslut om att ge bygglov ska kungöras genom ett meddelande i Post- och Inrikes Tidningar. Det meddelande som kungörs ska senast den dag kungörandet sker skickas till ägaren eller innehavaren av en särskild rätt till en tomt eller fastighet, som gränsar till den tomt eller fastighet som lovet avser, eller som skiljs åt från denna endast av en väg eller gata, och övriga kända sakägare. Sådant meddelande ska inte skickas till dem som ska delges beslutet (9 kap. 41 §, 41 a § och 41 b § PBL).

Kommunikation efter överklagande av nämndens beslut

Byggnadsnämndens beslut i en fråga om bygglov kan överklagas till länsstyrelsen, vars handläggning regleras i förvaltningslagen (2017:900). I fråga om kommunikering gäller därvid, enligt 25 § första stycket, att myndigheten innan den fattar beslut i ett ärende ska underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge parten tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Sedan en lagändring som trädde i kraft 2011 överklagas länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstol. Handläggningen där regleras i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar (LOM) och lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen). Om

det i ärendet finns en motpart, ska domstolen enligt 15 § ärendelagen – med vissa undantag – ge denne tillfälle att svara inom en viss tid. Ett ärende får, enligt 22 §, som huvudregel inte avgöras utan att den som är part har fått kännedom om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än parten och har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften. Ärendelagens reglering av domstolarnas kommunikationsskyldighet överensstämmer i allt väsentligt med motsvarande reglering i 10 § förvaltningsprocesslagen, som tillämpades av förvaltningsdomstolarna när mål enligt PBL tidigare prövades där. Vid den tiden föreskrev 10 § förvaltningsprocesslagen, såvitt nu är av intresse, att handling varigenom mål anhängiggörs, och det som hör till den ska tillställas motpart eller annan mot vilken åtgärd ifrågasätts. Regeln om att kommunikation skulle ske med ”annan mot vilken åtgärd ifrågasätts” hänförde sig till mål som inleddes genom anmälan eller underställning och den har genom en lagändring 2013 strukits ur bestämmelsen. I förvaltningsdomstolarnas praxis finns det inget som tyder på att den berörda regeln har ansetts inbegripa sakägare eller andra intressenter som inte är parter men som kan komma att vara klagoberättigade avseende domstolens avgörande. Motsvarande synsätt torde vara förhärskande än idag (se t.ex. Ulrik von Essen, Förvaltningsprocesslagen m.m. En kommentar, 7 uppl., s. 154 ff.).

I samband med att domstolsprövningen av mål enligt PBL flyttades från förvaltningsdomstolarna till mark- och miljödomstolarna infördes det dock en bestämmelse som föreskriver att sakägare och annan mot vilken åtgärd ifrågasätts ska anses som motparter vid tillämpning av 15 och 18 §§ ärendelagen (se 5 kap. 3 § LOM). Lagens förarbeten tyder på att det ansågs nödvändigt att inkludera sakägare bland dem som ska anses som parter enligt 15 § ärendelagen för att regleringen skulle motsvara vad som gäller enligt 10 § förvaltningsprocesslagen. Sålunda anförs det i Miljöprocessutredningens slutbetänkande (SOU 2009:10) att reglerna om skriftväxling skiljer sig åt i ärendelagen och i förvaltningsprocesslagen i det att endast förvaltningsprocesslagen omfattar den i miljödomstolarna vanliga situationen att det förutom en motpart finns sakägare eller annan mot vilken en åtgärd ifrågasätts (s. 464 i betänkandet). I regeringens proposition ges följande motivering till bestämmelsen i 5 kap. 3 § LOM:

Enligt nuvarande ordning i de till miljödomstol överklagade målen och målen enligt plan- och bygglagen ska kommunikation ske med motpart eller annan mot vilken åtgärd ifrågasätts (10 § förvaltningsprocesslagen). Av 15 § ärendelagen framgår dock endast att sådan kommunikation ska ske med motpart. I de mål som kommer att handläggas i mark- och miljödomstolarna kommer det att finnas många intressenter utöver motparten, t.ex. taleberättigade sakägare och andra mot vilka åtgärder ifrågasätts. Mot den bakgrunden bör det i den nya lagen om mark- och miljödomstolar införas en särskild bestämmelse om att kommunikation ska ske med motpart eller sakägare eller någon annan mot vilken en åtgärd ifrågasätts. (Se prop. 2009/10:215 s. 169 f.)

Som framgått ovan kan det dock ifrågasättas om sakägare verkligen ingår bland dem som omfattas av kommuniceringsregeln i 10 § förvaltningsprocesslagen. Med den utgångspunkten innebär bestämmelsen i 5 kap. 3 § LOM en utökad kommuniceringsskyldighet för mark- och miljödomstolarna i mål enligt plan- och bygglagen jämfört med vad som gällde när dessa mål handlades i förvaltningsdomstolarna. Det kan sättas i fråga om en sådan utökning egentligen varit avsedd och om den i alla avseenden är ändamålsenlig.

Att kommunicering med sakägare sker i miljö- och fastighetsbildningsmål överensstämmer med hur sådana mål handlagts tidigare. För dessa mål framstår därför regleringen i 5 kap. 3 § LOM som oproblematisk. När det gäller målen enligt plan- och bygglagen ställer sig saken däremot annorlunda. En betydelsefull skillnad mellan dessa mål och fastighets- respektive miljömålen är att domstolarnas handläggning i de fall där en kommuniceringsskyldighet med sakägare främst aktualiseras regelmässigt mynnar ut i ett återförvisningsbeslut. Det är fråga om situationer där domstolen finner skäl att ändra ett beslut om avslag på en bygglovsansökan eller begäran om förhandsbesked. I sådana fall återförvisas ärendet som regel till byggnadsnämnden, som då har att återuppta handläggningen med utgångspunkten att det finns förutsättningar att ge bygglov etc. Vid den fortsatta handläggningen kommer berörda sakägare ges möjlighet att komma till tals i enlighet med PBL:s ovan berörda regler om kommunikation. En sakägare som i det läget yttrar sig eller överklagar nämndens beslut kommer att inta ställning som part under den efterföljande handläggningen.

Mot denna bakgrund bedömer Mark- och miljööverdomstolen nu – till skillnad från vad som kommit till uttryck i tidigare avgöranden – att en underlåtenhet av domstol eller länsstyrelse att kommunicera med sakägare inför ett beslut om återförvisning inte kan anses innefatta ett grovt rättegångsfel enligt 50 kap. 26 § rättegångsbalken.

Även med den utgångspunkten måste det dock konstateras att bestämmelsen i 15 § ärendelagen, läst tillsammans med 5 kap. 3 § LOM, föreskriver att kommunikation ska ske med sakägare om inte en i lagen föreskriven undantagssituation föreligger. Utgångspunkten, åtminstone vid domstolarnas handläggning, måste därför fortfarande vara att sådan kommunicering ska ske. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan underlåten kommunikation anses innefatta ett sådant rättegångsfel som avses i 50 kap. 28 § rättegångsbalken, dvs. ett rättegångsfel som kan leda till undanröjande och återförvisning om det kan antas ha inverkat på målets utgång och inte utan väsentlig olägenhet kan avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen.

Det finns inte skäl för återförvisning i detta fall

I detta fall har nämnden och länsstyrelsen avslagit ansökan om bygglov i efterhand eftersom stödmurarna inte har ansetts vara förenliga med det s.k. anpassningskravet i 2 kap. 6 § första stycket 1 PBL. Mark- och miljödomstolen har gjort en annan bedömning i den frågan och återförvisat ärendet till nämnden, som – om mark- och miljödomstolens dom står fast – har att pröva om övriga förutsättningar för bygglov är uppfyllda. Det innebär att bl.a. frågan om betydande olägenhet enligt 2 kap. 9 § PBL kan prövas helt förutsättningslöst vid den fortsatta handläggningen. Under sådana förhållanden finns det inte anledning att anta att mark- och miljödomstolens underlåtenhet att kommunicera med sakägare har inverkat på målets utgång i detta fall. Det finns därmed inte förutsättningar att återförvisa målet till mark- och miljödomstolen.

Frågan om det finns förutsättningar att ge bygglov i detta fall

I frågan om det finns förutsättningar att ge bygglov i efterhand för de aktuella stödmurarna gör Mark- och miljööverdomstolen – som har berett sakägarna tillfälle att

yttra sig – inte någon annan bedömning än mark- och miljödomstolen, vars dom därmed ska fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsrådet Margaretha Gistorp, tekniska rådet Mats Kager och hovrättsrådet Ralf Järtelius, referent.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-01-31
meddelad i
Nacka

Mål nr P 7795-18

PARTER

Klagande
Panghus AB

Ombud:
Advokaten J H och Jur.kand. M S

Motpart
Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun
753 75 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 22 oktober 2018 i ärende nr 403-6990-2018, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov i efterhand för stödmurar på fastigheten X i Uppsala kommun

DOMSLUT

Med ändring av Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut upphäver mark- och miljödomstolen Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommuns beslut av den 23 augusti 2018, § 199, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

BAKGRUND

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun (nämnden) beslutade den 23 augusti 2018, § 199, att med stöd av 9 kap. 30 § första stycket 4 plan- och bygglagen (2010:900), PBL, avslå ansökan om bygglov i efterhand för uppförande av två stycken stödmurar i form av gabioner på fastigheten X. Nämndens beslut överklagades av Panghus AB (bolaget) till Länsstyrelsen i Uppsala län (länsstyrelsen) som i beslut den 22 oktober 2018 avslog överklagandet.

Bolaget har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska bevilja bygglov i enlighet med ansökan. Till stöd för sin talan har bolaget bifogat fotografier på aktuella murar och liknande stödmurskonstruktioner och anfört i huvudsak följande.

Länsstyrelsen har avslagit bolagets överklagande med motiveringen att länsstyrelsen instämmer i nämndens bedömning att murarna inte är att anse som lämpliga med hänsyn till 2 kap. 6 § första punkten PBL. Bolaget håller inte med länsstyrelsen. Murarna uppfyller såväl kraven i 2 kap 6 § PBL som övriga krav för bygglov, varför beslutet ska ändras och bygglov beviljas. Länsstyrelsen har konstaterat att murarna inte strider mot gällande detaljplan och att vägledning saknas för hur murarna ska bedömas enligt Uppsala kommuns arkitekturpolicy, men att det av planbeskrivningen följer att aktuellt bostadsområde är tänkt att ge ett naturanpassat intryck och att byggnader ska planeras och anpassas för att så långt möjligt följa befintlig terräng samt smälta in i naturen. Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis, "med hänsyn till vad som kan utläsas ur planbeskrivningen och gestaltungsprogram avseende naturanpassat intryck, mark- och terränganpassning samt vad som anges avseende inhägnad och avskärmning", att murarna genom den "kantiga och kompakta utformningen" inte utgör en godtagbar anpassning till bebyggelsemiljön i området och intresset av en god helhetsverkan på platsen. Bolaget anser att länsstyrelsens bedömning mer synes vara en fråga om tycke och smak, än om att

aktuella murar faktiskt skulle avvika från området på ett oacceptabelt sätt. Det är noterbart att det överhuvudtaget inte finns någon analys eller beskrivning av hur området i övrigt de facto ser ut. Länsstyrelsen har således inte utvecklat varför eller på vilket sätt murarna avviker från stilen i den omkringliggande bebyggelsen. Planbeskrivningen och gestaltungsprogrammet är inte några juridiskt bindande dokument och man kan heller knappast, så som länsstyrelsen nu gjort, använda sådana handlingar till stöd för att något inte passar in i omgivningen eller inte uppfyller intresset av en god helhetsverkan. För den bedömningen är det de faktiska förhållandena som är intressanta, inte vad som står angivet i dylika dokument.

Av 2 kap 6 § första punkten PBL framgår att ett byggnadsverk ska utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bland annat stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Vid bedömningen av om ett byggnadsverk uppfyller dessa krav är det relevant att se till hur omgivande bebyggelse ser ut, till exempel om den har en enhetlig byggnadsstil eller besitter några speciella kulturvärden. I ett homogent bebyggt område eller i ett område som besitter höga kulturvärden, kan högre krav ställas på utformningen av en åtgärd än vad som annars är fallet.

Aktuella murar avviker inte från någon norm i området. Det finns överhuvudtaget inga andra murar i området att jämföra med. Området besitter inga speciella värden och murarna ska inte placeras i närheten av exempelvis någon historiskt eller konstnärligt värdefull bebyggelse eller byggnad. Några särskilda hänsynstaganden är därmed inte aktuella. Kommunen har heller inte i detaljplanen infört några speciella anvisningar vad gäller utformningen på bebyggelsen eller enskilda byggnadsverk i området. Under sådana omständigheter ska utgångspunkten vara att sökanden i hög grad är fri att själv välja lämplig utformning av aktuella åtgärder. Beträffande murarnas anpassning till omgivningen anknyter de väl till de närliggande bostadshusen och miljön i övrigt både i utformning och färgskala. Murarna har ingen ovanlig form och är endast cirka en meter höga. De avviker inte från någon rådande norm i området och sticker inte ut på något särskilt sätt. Murarna har till skillnad från vad länsstyrelsen framfört inte ett dominerande uttryck. Det är

gabionmurar av klassiskt snitt. Utformningen avviker inte från andra gabionmurar, av vilka det finns många. De är låga, smälter in i omgivningen och fyller en viktig funktion som stödmur. Murarna är såsom stödmurar uppförda för att skapa en plan yta för marken vid bostadshusen och inte för att inhägna eller avskärma. Eftersom stenarna inne i muren är synliga är bolagets uppfattning att muren, tvärt emot vad länsstyrelsen ansett, faktiskt på ett bra sätt anknyter till de värden som länsstyrelsen poängterat beträffande "naturanpassat intryck". Gabionmuren är därvid mer "naturlig" än vad t.ex. en murad stödmur hade varit. Poängteras ska att kravet på god helhetsverkan inte innebär att en exakt likformighet i gruppbebyggelsen vad gäller byggnadsverks yttre alltid måste tillgodoses.

Även om planbeskrivningen och gestaltningsprogrammet inte är några bindande handlingar vid nu aktuell prövning är bolagets uppfattning att murarna är i linje med vad som framgår av dessa handlingar. Sten är ett materialval som ger ett naturanpassat intryck och som smälter in i naturen. Att stenarna hålls samman i en bur förändrar inte detta. Enligt planbeskrivningen och gestaltningsprogram är dessutom trådstängsel ett godtagbart alternativ vid avskärmning. Beträffande bedömning om "kantighet och kompakthet" ställer sig bolaget frågande till vilket alternativ som hade varit bättre, då en uppmurad mur eller en mur av betong torde ha framstått som mer kantigt och kompakt än nu aktuella gabionmurar.

Gabioner är ett mycket modernt och genomarbetat sätt att uppföra en mur. Till skillnad från vad länsstyrelsen har anfört om att gabionmurar bör användas med försiktighet i områden bebyggda med bostadshus är dessa typer av murar vanliga inom stads- och villaområden. Gabioner är vidare en väl lämpad konstruktion för en mur och har flera fördelar mot en traditionell mur i mursten, cement eller betong. Gabioner kan anpassa sig efter markens rörelser och ta hand om dagvatten. De är även mycket stadiga och har en mycket lång livslängd. Sten är dessutom ett material som kan åldras på ett vackert sätt.

Sammanfattningsvis uppfyller murarna kraven i 2 kap. 6 § första punkten PBL. Murarna är utformade på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bebyggelsemiljön i området och intresset av en god helhetsverkan på platsen.

Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig i målet, men meddelat att den inte har något att anföra.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av underinstansernas beslut samt nedan.

Den fråga som domstolen har att pröva i målet är om nämnden haft fog för sitt beslut att meddela avslag på ansökan om bygglov i efterhand för uppförande av två murar på fastigheten.

För att bygglov ska kunna ges krävs enligt 2 kap. 6 § första stycket 1 PBL bl.a. att den aktuella åtgärden är lämplig med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan (det s.k. anpassningskravet). Som ett utflöde av det kommunala planmonopolet möjliggör plan- och bygglagstiftningen att kommunen relativt fritt får avgöra hur bebyggelsen i kommunen ska utformas. De generella kraven på anpassning och utformning som uppställs i PBL kan preciseras ytterligare genom bl.a. detaljplan, gestaltningsprogram och arkitekturpolicy. Kommunen har vidare en stor möjlighet att styra kvaliteten inom fysisk planering och gestaltning genom antagandet av en arkitekturpolicy för att synliggöra och konkretisera vilka arkitektoniska värden man vill uppnå och varför (se prop. 2017/18:110, s. 32 f). Arkitektonisk kvalitet kan sammanfattas med att såväl form och funktion som material och omgivning behöver samspela och bidra till hälsa, välbefinnande, trivsel och hållbarhet (se prop. 2017/18:110, s. 49 f).

För fastigheten gäller detaljplan PLA 2012-20243, som vann laga kraft den 7 januari 2015. Av gestaltningsprogrammet (Fullerö bostäder - Gestaltningsprogram

bebyggelse, maj 2014), som utgör del av detaljplanen, framgår bl.a. att byggnationen i området avsetts placeras i cirklar samt att det har uppställts krav på val av material och färg för att byggnationen på bästa möjliga sätt ska smälta in i naturen. Inom kommunen har vidare en särskild arkitekturpolicy antagits där det bl.a. framgår att arkitekturen ska kännetecknas av hög kvalitet och väl genomtänkt förhållningssätt samt att den byggda miljön ska utformas utifrån väl definierade arkitektoniska visioner.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Det överklagade beslutet avser ansökan om bygglov i efterhand för två stycken stödmurar i form av gabioner som till sin konstruktion består av burar i galvaniserat galler fyllda med stenkross. Av ritningsunderlaget och fotografierna som getts in i målet framgår att stödmurarna främst kommer att vara synliga från huvudgatan i området. Mot fastighetens västra gräns kommer muren ha en höjd om ca 0,3 - 0,9 meter på en sträcka av ca 161 meter och mot fastighetens nordöstra gräns kommer muren ha en höjd om knappt 1,4 meter på en sträcka av ca 30 meter.

Domstolen konstaterar att stödmurarnas huvudsakliga funktion är att reglera marknivån utanför bostadshusen mot huvudgatan eftersom nivån är högre än intilliggande gatas nivå. Stödmurarna strider inte mot detaljplanen.

Av utredningen i målet framgår att kommunen har haft en tydlig målsättning för områdets utformning med hänvisning till gestaltningsprogrammet. Såsom området slutligen har utformats har dock inte intentionerna i gestaltningsprogrammet fullt ut förverkligats. Enligt mark- och miljödomstolen avviker bebyggelsen i området i ganska hög grad från de intentioner som manifesterats i gestaltningsprogrammet, bl.a. ifråga om bebyggelsens utformning och hur byggnaderna har placerats i förhållande till omgivande natur. Området, såsom det slutligt utformats, är ett relativt sedvanligt småhusområde med ett modernt uttryck.

Domstolen konstaterar vidare att behov av stödmurar finns såsom byggnaderna har placerats. Enligt domstolen skulle alternativa utformningar av stödmurar i exempelvis annat material ge ett motsvarande intryck på omgivningen. Stödmurar i form av gabioner kan inte heller bedömas som ett främmande intryck i bostadsområden med ett mer modernt uttryck. I takt med att området färdigställs kommer intrycket av stödmurarna dessutom att kunna förändras, bl.a. är det sannolikt att växtlighet kommer att påverka murarnas utseende och göra dem mindre framträdande. Stödmurarna och dess utformning kan heller inte anses strida mot den antagna arkitekturpolicyn. Enligt domstolen får stödmurarna därmed anses vara förenliga med anpassningskravet i 2 kap. 6 § första stycket 1 PBL.

Sammanfattningsvis bedömer domstolen att stödmurarna med hänsyn till sin funktion och den utformning som bostadsområdet slutligen fått inte kan anses strida mot anpassningskravet. Vad som framgår av gestaltungsprogrammet och arkitekturpolicyn ger inte anledning till någon annan bedömning. Nämnden har därmed inte haft fog för sitt beslut att avslå ansökan om bygglov i efterhand. Domstolen upphäver därför länsstyrelsens beslut och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 21 februari 2019.

Elisabet Wass Löfstedt

Ewa Andrén Holst

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Elisabet Wass Löfstedt, ordförande, och tekniska rådet Ewa Andrén Holst. Föredragande har varit tingsnotarien Alex Tihinen.